INDIAN NATIONAL CONGRESS

ગુજરાત પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિ

''રાજીવ ગાંધી ભવન'', એલિસબ્રિજ, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૬.

ફોન : (૦૭૯) ૨૬૫૭૮૨૧૨, ૨૬૫૭૮૨૧૩ ફેક્સ : (૦૭૯) ૨૬૫૭૯૫૮૯

website : www.incgujarat.com • E-mail : gpcc1234@gmail.com

અખબારી યાદી **તા. ૧૮-૦૪-૨૦૨૬**

- **ગુજરાતમાં મનરેગા વેતન સંકટ:ભાજપ સરકારની બેદરકારીથી લાખો ગ્રામીણ પરિવારો ભૂખ્યા રહેવા મજબુર બન્યા.**
- **ગુજરાતમાં મનરેગાના લાખો શ્રમિકોને ત્રણ મહિનાની મજૂરી વેતન ચૂકવાયા નથી જ્યારે, મનરેગાના કાર્યરત ૩૦૦૦ કર્મચારીઓને છ મહિનાનુ વેતન ચુકવાયું નથી.**
- **મનરેગા ગ્રામીણ પરિવારો માટે જીવનરેખા હતી તે આજે ભાજપ સરકારની સંપૂર્ણ નિષ્ફળતા અને ગરીબો પ્રત્યેની ઉદાસીનતાનું પ્રતીક બની ગયું છે.**

ગુજરાતમાં મનરેગાના લાખો શ્રમિકોને ત્રણ મહિનાની મજૂરી વેતન ચૂકવાયા નથી જ્યારે, મનરેગાના કાર્યરત ૩૦૦૦ કર્મચારીઓને છ મહિનાનુ વેતન ચુકવાયું નથી. સાથેસાથે મહાત્મા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ગ્રામીણ રોજગાર ગેરંટી યોજના (MGNREGS)ના શ્રમિકો માટે વાર્ષિક વેતન વધારાને અટકાવી દેવામાં આવ્યો છે આ નિર્ણય ગુજરાતના લાખો ગરીબ ગ્રામીણ પરિવારોને સૌથી વધુ અસર કરશે. કેન્દ્રની મોદી સરકાર ભાજપ સરકારની ગરીબ-શ્રમિક અને ગ્રામ્ય વિરોધી નિતિ પર આકરા પ્રહાર કરતા ગુજરાત પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિના મીડીયા કન્વીનર અને પ્રવક્તા ડૉ. મનિષ દોશીએ જણાવ્યું હતુ કે, મનરેગાએ ડૉ. મનમોહનસિંઘના વડપણ હેઠળ કોંગ્રેસ સરકારની ઐતિહાસિક પહેલ હતી જેણે દરેક ગ્રામીણ પરિવારને ૧૦૦ દિવસની વેતન રોજગારીની બાંયધરી આપી અને લાખો લોકોને ગૌરવ આપ્યું. ભાજપા કેન્દ્ર તેમજ ગુજરાતની ભાજપા સરકારે મનરેગાને વ્યવસ્થિત રીતે નબળી પાડી છે, અપૂરતું ભંડોળ, અધિકારીશાહી વિલંબ અને વેતન વ્યવસ્થાની જાણી જોઈને તોડફોડ દ્વારા. પરિણામ આજે સ્પષ્ટ છે. તડકામાં કામ કરનારા શ્રમિકોને ખાલી ખિસ્સા સાથે સજા મળી રહી છે જ્યારે ભાજપ સરકાર મૌન જોતી રહી છે. ભાજપ સરકારને ગરીબો માટેની યોજનાને તેમના શોષણના હથિયારમાં ફેરવવા નહીં દઈએ. એક દાયકાથી વધુ સમયમાં પ્રથમ વખત, કેન્દ્રીય ગ્રામ વિકાસ મંત્રાલયે ૨૦૨૬-૨૭ના નાણાકીય વર્ષ માટે સુધારેલા મનરેગા વેતનની સૂચના આપવાનો ઈરાદાપૂર્વક ઈન્કાર કર્યો છે. રાષ્ટ્રીય સ્તરે ૧૧.૦૩ કરોડ સક્રિય શ્રમિકો અને ૫.૩૪ કરોડ પરિવારો (૭.૨ કરોડ વ્યક્તિઓ) જેઓ ૨૦૨૫-૨૬માં આ યોજના પર આધારિત હતા, તેઓ હવે અનિશ્ચિતતામાં મૂકાઈ ગયા છે જ્યારે કેન્દ્ર તેના નવા VB-GRAMG Act, ૨૦૨૫ને લાગુ કરવા માટે ઉતાવળ કરી રહ્યું છે. કેન્દ્રમાં મોદી સરકારે મનરેગામાં નાણાંની ફાળવણીમાં સતત ઘટાડો કરીને ભારે નુકસાન કર્યું છે.

ગુજરાતમાં અસર વિનાશક છે, ભાજપ સરકારની શ્રમિક વિરોધી માનસિકતાના લીધે ગુજરાતમાં મનરેગામાં કામ કરતા શ્રમિકોને ૧૦૦ દિવસને બદલે માત્ર ૨૧ થી ૨૪ દિવસ જ કામ મળી રહ્યું છે. શ્રમિકોને વેતન પણ અન્ય રાજ્ય કરતા ઓછુ મળી રહ્યું છે. ગ્રામ વિકાસ મંત્રાલયના અધિકૃત આંકડા અનુસાર, ગુજરાતમાં ૯૮.૮૪ લાખ MGNREGA શ્રમિકો નોંધાયેલા છે, જેમાંથી ૨૦.૬૯ લાખ શ્રમિકો સક્રિય છે. છતાં પણ સેંકડો કરોડના વેતન બાકી છે. સૌરાષ્ટ્ર અને અંબાજી થી ઉમરગામ જેવા વિસ્તારોમાં સ્થિતિ વધુ ગંભીર છે, જ્યાં શ્રમિકો જેમાં મોટાભાગની અનુસૂચિત જનજાતિની મહિલાઓ છે જેઓ સક્રિય કાર્યબળના ૪૫.૭% છે. લોન લેવા, જરૂરી વસ્તુઓમાં કાપ મૂકવા અને પરિવારને ટકાવી રાખવા માટે સંઘર્ષ કરી રહ્યા છે. આ "વહીવટી વિલંબ" નથી; આ ગુનાહિત બેદરકારી છે. ગ્રામીણ ગરીબો આ યોજના પર મોટા પાયે આધારિત છે. બનાસકાંઠા, દાહોદ, પંચમહાલ, ભરૂચ, તાપી, કચ્છ, વલસાડ, નવસારી અને સુરત જેવા પછાત અને આદિવાસી વર્ચસ્વવાળા જિલ્લાઓમાં સૌથી વધુ આધાર છે, જ્યાં ભૂમિહીન મજૂરો, નાના ખેડૂતો અને ખાસ કરીને મહિલા શ્રમિકો મનરેગા દ્વારા તેમની એકમાત્ર સન્માનજનક આવક મેળવે છે.

એક ઐતિહાસિક મનરેગા રોજગાર કાયદો કોંગ્રેસ દ્વારા અપાયો છે જેણે સૌથી ગરીબોને સન્માન અને જીવનનિર્વાહની સુરક્ષા આપી. ૨૦૧૩થી દર વર્ષે વેતનને કૃષિ મજૂરો માટેના કન્ઝ્યુમર પ્રાઈસ ઈન્ડેક્સ (CPI-AL) આધારે ફેબ્રુઆરી-માર્ચમાં સુધારવામાં આવતું હતું

જેથી શ્રમિકોને મોંઘવારીથી બચાવી શકાય. મોદી સરકારે હવે આ વચન તોડ્યું છે. તે એક સાબિત, અધિકાર આધારિત કાયદાને નવી, અજમાયશી યોજના સાથે બદલવા માંગે છે.

કોંગ્રેસ માંગ કરે છે કે, ૨૦૨૬-૨૭ માટે સુધારેલા મનરેગા વેતનની તાત્કાલિક સૂચના સાથે ગુજરાતના શ્રમિકોને લાગુ પડતો પૂર્ણ મોંઘવારી-સંબંધિત વધારો, ખાતરી કરવી કે નવી યોજનામાં સંક્રમણ દરમિયાન ગુજરાતમાં કોઈ શ્રમિક એક પણ દિવસની મજૂરી અથવા વ્યક્તિ-દિવસ ગુમાવશે નહીં, વીબીજી રામજી કાયદો પર પૂર્ણ પારદર્શિતા મનરેગા હેઠળ ગુજરાતના કાર્યકરોના અસ્તિત્વમાંના કાનૂની અધિકારોનું શું થશે?

હવે સ્પષ્ટ છે. તે કોંગ્રેસ પક્ષ દ્વારા દેશના ગ્રામિણ હિત માટે ઐતિહાસિક રોજગાર ગેરંટી, મનરેગાને લાગુ કર્યો હતો. જેને મોદી સરકારનો અહંકાર તોડવા માંગે છે ગુજરાતના સૌથી ગરીબોને સશક્ત બનાવ્યા હતા તેમને યોગ્ય વેતન અને સન્માન આપ્યા. કેન્દ્ર અને ગુજરાતની ભાજપ સરકાર ગુજરાતના ગ્રામીણ ગરીબોના જીવન સાથે રાજકારણ કરે છે. કોંગ્રેસપક્ષ ગુજરાતના લોકોને અપીલ કરે છે કે ભાજપાની આ ગરીબ-વિરોધી માનસિકતાને ઓળખે. એક સમયે મનરેગા ગ્રામીણ પરિવારો માટે જીવનરેખા હતી તે આજે ભાજપ સરકારની સંપૂર્ણ નિષ્ફળતા અને ગરીબો પ્રત્યેની ઉદાસીનતાનું પ્રતીક બની ગયું છે.

(ડૉ. મનિષ એમ. દોશી)
મીડીયા કન્વીનર અને પ્રવકતા